

Штурмова гвинтівка ФОРТ 228 калібра 7,62x39

КНВО "ФОРТ" МВС УКРАЇНИ
вул. 600-річчя, 27
м. Вінниця, Україна, 21027
тел. (0432) 46-73-26
факс (0432) 46-80-16
siafort@ukr.net

Керівництво з експлуатації

УВАГА!

Штурмова гвинтівка ФОРТ 228 - це засіб підвищеної небезпеки, тому завжди необхідно пам'ятати, що вона може стати причиною непередбачених наслідків, як для стрілка, так і для оточуючих.

Будь-яка зброя повинна використовуватись з урахуванням того факту, що вона є засобом підвищеної небезпеки.

Поводитись зі зброєю слід таким чином, наче вона постійно заряджена.

Забороняється вносити будь-які зміни в конструкцію штурмової гвинтівки. Будь-які зміни внесені в конструкцію штурмової гвинтівки можуть привести до небезпеки при експлуатації.

Будь-які спроби самовільної переробки зброї є незаконними. Окрім цього, такі спроби призводять до скасування усіх гарантійних обов'язків підприємства-виробника.

Перш ніж приступити до будь-яких дій зі штурмовою гвинтівкою та виконувати стрільбу з неї **УВАЖНО** ознайомтеся з цим керівництвом з експлуатації.

1 ОПИС І РОБОТА ГВИНТІВКИ

1.1 Призначення

Штурмова гвинтівка ФОРТ 228 калібра 7,62x39 призначена для використання спецпідрозділами та іншими підрозділами МВС, при виконанні спецоперацій, затриманні правопорушників в населених пунктах та на відкритій місцевості при будь-яких кліматичних умовах .

1.2 Основні технічні параметри гвинтівки

1.2.1 Технічні характеристики

Калібр патрона	7,62x39
Місткість магазину, патронів	30
Кількість нарізів ствола, шт.....	6
Темп стрільби, пострілів/хвилину.....	550 - 1000
Довжина гвинтівки з максимальною довжиною приклада, мм.....	725±5
Довжина гвинтівки з мінімальною довжиною приклада, мм.....	640±5
Висота гвинтівки з уставленим магазином, мм.....	261±5
Ширина гвинтівки, мм	71±5
Маса гвинтівки з магазином без патронів, кг, не більше	3,8

1.3 Комплектність

Гвинтівка ФОРТ 228 калібра 7,62x39 поста-чається у такій комплектності:

гвинтівка	1 шт.;
магазин	4 шт.;
коліматорний приціл MEPRO 21M.....	1 шт.;
ремінь	1 шт.;
набір для чищення та змащування	1 шт.;
керівництво з експлуатації	1 шт.;
споживче пакування	1 шт.

транспортування гвинтівки, що викладені у цьому керівництві з експлуатації.

Для виконання гарантійного ремонту споживач повинен відправити гвинтівку та це керівництво з експлуатації за адресою:

21027, Україна, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 27

В післягарантійний період ремонт гвинтівки також проводить КНВО "Форт" за рахунок споживача.

8 СВІДОЦТВО ПРО ПРИЙМАННЯ

Штурмова гвинтівка ФОРТ 228 калібра 7,62x39 заводський номер _____ виготовлена і прийнята у відповідності до обов'язкових вимог державних стандартів, діючої технічної документації і визнана придатною до експлуатації.

Приймання виконав _____
М.П. "___" _____ 20__ р.
Представник замовника _____
М.П. "___" _____ 20__ р.

9 ВІДОМОСТІ ПРО КОНСЕРВАЦІЮ ТА ПАКОВАННЯ

Штурмова гвинтівка ФОРТ 228 калібра 7,62x39 заводський номер _____ піддана консервації та пакована відповідно до вимог, передбачених діючою технічною документацією.

Консервацію виконав _____
Пакування виконав _____
Дата консервації "___" _____ 20__ р.
М.П.

20

Примітка. Гвинтівка, за вимогою замовника, може бути додатково укомплектована коліматорним прицілом, оптичним прицілом, пристроєм нічного бачення, підствольним гранатометом кал. 40 мм, сошками, ліхтарем, лазерним цілевказівником, тактичною рукояткою.

1.4 Будова гвинтівки

Гвинтівка складається із ствольної коробки, до якої приєднаний ствол з газовою трубкою. У середині ствольної коробки розташований ударно-спусковий механізм. По пазах ствольної коробки ковзає затворна рама з затвором, ударником, викидачем і зворотною пружиною. Ствольна коробка має вікно для викидання стріляних гільз назовні, гніздо для установки магазину, який забезпечує подачу патронів в патронник.

На бокових поверхнях ствольної коробки розташовані лівий та правий важелі перемикачів режимів, які в положенні "S" "безпечно" блокують спусковий гачок, в положенні "R" "напівавтоматична стрільба" забезпечують один постріл при одноразовому натисканні спускового гачка, а в положенні "A" "автоматична стрільба" стрільба буде продовжуватись доки натиснутий спусковий гачок і в магазині є патрони.

Планки Пікатінні для установки додаткових аксесуарів розташовані на верхній поверхні кришки ствольної коробки, на бокових та нижній поверхні цівки.

1.5 Принцип дії гвинтівки

Постріл із гвинтівки здійснюється натисканням спускового гачка, при цьому зачеп спускового гачка роз'єднується з зачепом курка. Звільнений курок під дією бойової пружини наносить удар по ударнику,

5

Закінчення таблиці 4.1

Найменування несправності	Ймовірна причина	Методи усунення
Неповне закриття ствольної коробки	Брудний патронник Несправні боеприпаси Послаблена зворотна пружина	Виконати чищення гвинтівки Замінити боеприпаси Замінити зворотну пружину (обслуговування виконує зброяр)
Неможливо дослати патрон - гільза застрягла в патроннику	Брудний патронник Несправний викидач Послаблена зворотна пружина	Виконати чищення гвинтівки Надіслати гвинтівку на обслуговування зброяру для заміни викидача Замінити зворотну пружину (обслуговування виконує зброяр)
Патрон в патроннику, але постріл не відбувається	Несправний ударник Несправна або зламана пружина курка Несправні боеприпаси	Надіслати гвинтівку на обслуговування зброяру - замінити ударник Надіслати гвинтівку на обслуговування зброяру - замінити пружину курка Замінити боеприпаси при повторенні несправності

5 ЗБЕРІГАННЯ ГВИНТІВКИ

Умови зберігання гвинтівки у споживача повинні відповідати категорії С згідно з ГОСТ 15150, закриті складські приміщення, в яких коливання температури повітря та вологості значно менші, ніж на відкритому повітрі, при відсутності в повітрі парів сильнотоксичних кислот, лугів та інших активних хімікатів.

18

Після натиснення спускового гачка пружина автоматичного шептала чіпляє та утримує курок. Після закінчення поступального руху затворної рами, відбувається роз'єднання шептала та курка. Вивільнений курок наносить удар по ударнику та активує патрон. Стрільба продовжується доки натиснутий спусковий гачок. Після відпускання спускового гачка, механізм спускового гачка чіпляє курок і ведення вогню припиняється.

Якщо перемикач режиму вогню знаходиться в положенні ("S") "безпечно" то, штовхач перемикача утримує роз'єднувач, блокуючи рух спускового гачка та можливість нанесення удару по ударнику.

1.6 Маркування

На корпусі гвинтівки нанесене таке маркування: знак для товарів та послуг підприємства-виробника; умовне позначення гвинтівки ФОРТ 228; порядковий номер за системою нумерації підприємства виробника; калібр патрона 7,62x39; напис: "Вироблено в Україні".

1.7 Пакування

Гвинтівка в комплектності згідно з 1.3 цього керівництва з експлуатації пакована в споживче пакування придатне для її зберігання та транспортування.

2 ВИКОРИСТАННЯ ГВИНТІВКИ

2.1 Заходи безпеки

2.1.1 Завжди майте на увазі, що гвинтівка може бути заряджена.

2.1.2 Упевніться, що перемикач режиму вогню знаходиться у положенні ("S") "безпечно" якщо:

- не ведеться стрільба;

7

який розбиває капсуль-запалювач патрона.

При пострілі частина порохових газів, що утворюються в стволі, через отвір в стінці ствола попадає в газову камеру, тисне на газовий поршень і змушує затворну раму, з'єднану з газовим поршнем, рухатись назад. Затворна рама, рухаючись назад, відчиняє канал ствола, стискає зворотну пружину і зводить курок, стріляна гільза витягується викидачем із патронника і, зустрівшись з відбивачем, викидається через вікно ствольної коробки назовні. Коли затворна рама доходить до заднього положення, патрон із магазину під тиском пружини магазину установлюється перед затвором.

Затворна рама разом з затвором рухається в переднє положення під тиском попередньо стиснутої затворної пружини, затвор проштовхує верхній патрон із магазину в патронник та замикає канал ствола поворотом затвора і зчепленням виступів затвора з бойовими упорами ствольної коробки.

Якщо перемикач режиму ведення вогню знаходиться в положенні ("R") "напівавтоматична стрільба", штовхач перемикача не впливає ні на спусковий гачок, ні на роз'єднувач, затворна рама установлюючись в переднє положення при натиснутому спусковому гачку змушує курок зачепитись за виступ роз'єднувача. При відпусканні спускового гачка курок роз'єднується з роз'єднувачем, та одразу чіпляється за шептало. При натисканні спускового гачка, курок роз'єднується з шепталом та наносить удар по ударнику.

Якщо перемикач режиму вогню в положенні ("A") "автоматична стрільба", то штовхач перемикача утримує роз'єднувач, блокуючи можливість його обертання під час натискання спускового гачка.

6

- під час перенесення гвинтівки;
- коли гвинтівка не використовується;

2.1.3 Розряджайте гвинтівку завжди після закінчення стрільби, а також перед чищенням та змащуванням.

2.1.4 Не кладіть палець на спусковий гачок до тих пір, поки гвинтівка не спрямована на ціль.

2.1.5 Гвинтівка завжди повинна бути вичищеною та змащеною.

2.1.6 Якщо під час стрільби відбулась осічка, витягніть магазин перед проведенням огляду.

2.2 Спорядження та розрядження магазину

2.2.1. Спорядження магазину

Утримуйте магазин рукою в вертикальному положенні подавачем (загинами магазину) догори. Утримуйте патрон іншою рукою. Помістіть патрон на подавач (на загини магазину) або на верхній крайній патрон у магазині. Натисніть на патрон великим пальцем і проштовхніть його під загини магазину, так само проштовхніть інші патрони.

УВАГА! Під час спорядження магазину не перевищуйте вказану кількість патронів у магазині.

УВАГА! Пошкоджені або погнуті загини магазину можуть призвести до затримок в стрільбі. Не давіть на патрони з великим зусиллям.

2.2.2. Розспорядження магазину

Виштовхуйте патрон із-під загинів магазину у напрямку вперед великим пальцем. Повторюйте дію доки магазин не стане порожнім.

8

Для постановки гвинтівки на довготривале зберігання необхідно виконати її консервацію відповідно до вимог 3.6 цього керівництва з експлуатації.

Граничний термін зберігання гвинтівки без переконсервації становить не більше двох років від дня проведення консервації.

Під час зберігання гвинтівки більше терміну визначеного цим керівництвом з експлуатації, споживач повинен провести переконсервацію своїми силами методом нанесення товстого шару мастила на зовнішні та внутрішні поверхні гвинтівки.

6 ТРАНСПОРТУВАННЯ ГВИНТІВКИ

Гвинтівка в пакованні підприємства-виробника транспортується всіма видами транспорту на будь-якій відстані в критих залізничних вагонах, критих автомашинах, герметичних приміщеннях літаків у відповідності до правил перевезення, діючих на відповідному виді транспорту.

При транспортуванні повинно забезпечуватися нерухоме положення ящиків, яке виключає можливість їх ударів один в одного.

7 ГАРАНТІЯ ВИРОБНИКА

Підприємство-виробник гарантує відповідність якості гвинтівки вимогам нормативних документів при дотриманні споживачем правил експлуатації, умов зберігання, транспортування викладених в цьому керівництві з експлуатації.

Гарантійний термін експлуатації гвинтівки становить 36 місяців або 15000 пострілів з дня відвантаження виробником.

Виявлені в період гарантійного терміну експлуатації скриті дефекти КНВО "ФОРТ" усуває безкоштовно, при умові дотримання споживачем правил експлуатації, умов зберігання та

19

4 МОЖЛИВІ НЕСПРАВНОСТІ ТА МЕТОДИ ЇХ УСУНЕННЯ

Можливі несправності та методи їх усунення наведені в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Найменування несправності	Ймовірна причина	Методи усунення
Затвор зупинився в передньому положенні перед патроном	Деформований магазин	Замінити магазин
Куля застрягла в лотку-подавачі	Деформований магазин Брудний магазин Магазин не вставлений у гніздо ствольної коробки	Замінити магазин Почистити магазин Від'єднати магазин та знову приєднати
Не виконане досилання патрона, затвор зупинився перед патроном	Деформований магазин Брудний магазин Застрягання затворної рами Ослаблена зворотна пружина	Замінити магазин Почистити магазин Виконати чищення гвинтівки Замінити зворотну пружину (обслуговування виконує зброяр)
Затвор зачинив канал ствола, але не дослав патрон	Недостатньо енергії Несправний магазин	Виконати чищення гвинтівки Замінити магазин
Затвор досилає одразу два патрони	Несправний магазин	Замінити магазин

17

відсутні будь-які дефекти (випуклості, кривизна), тріщини та сліди іржі, залишки міді або інші пошкодження.

- огляньте газову трубку, газові канали, головку поршня та поверхню затвора. Переконайтесь, що вони чисті, не мають бруду, іржі або інших сторонніх речовин;

- перевірте демонтовані деталі на боекдатність, особливо, ударник та викидач;

- перевірте, чи прицільні пристрої мають підсвітку.

ОБЕРЕЖНО:

Проведіть збирання гвинтівки. Перевірте працездатність гвинтівки, відведіть назад рукоятку зведення та відпустіть, натисніть спусковий гачок. Повторіть операцію декілька разів.

3.7 Консервація гвинтівки

Підприємство-виробник проводить консервацію гвинтівки. Для розконсервації гвинтівки необхідно провести її розбирання та чищення відповідно до вказівок наведених в розділі 3 цього керівництва з експлуатації.

При досягненні граничного терміну зберігання гвинтівки, або у випадку коли гвинтівка довго не використовується, необхідно провести її консервацію методом нанесення на внутрішню і зовнішню поверхні гвинтівки товстого шару рідкого рушничного мастила. При проведенні консервації та розконсервації використовувати набір для чищення та змащування, що постачаються комплектно з гвинтівкою, протирочний матеріал та рідке рушничне мастило.

16

іншу, утримуючи затворну раму горизонтально. Встановіть затвор усередину затворної рами, поверніть і проштовхніть його в канал затворної рами. Утримуючи затвор великим пальцем, вставте затворну раму в ствольну коробку, направляючи поршень у газову трубку, а задню частину рами - у виступи ствольної коробки. Подайте затворну раму до упору вперед.

3.3.3 Приєднання зворотної пружини

Передній кінець пружини помістіть у отвір, що знаходиться на задній частині затворної рами. З зусиллям натисніть пружину вперед та проштовхніть її задню частину у відповідний паз ствольної коробки.

3.3.4 Приєднання кришки

Помістіть передній край кришки у паз, який знаходиться у задній частині газової трубки, а задній край кришки - у паз, який знаходиться на ствольній коробці. Натисніть на кришку вперед донизу так, щоб виступ направляючого стержня увійшов в отвір ствольної коробки.

3.4 Збирання/розбирання магазину

Утримуйте магазин однією рукою дном догори. Гострим інструментом натисніть фіксатор магазину та потягніть дно магазину уперед. Утримуйте пальцем дно магазину та витягніть його. Обережно вивільніть пружину та витягніть її разом з подавачем із корпусу магазину.

Для збирання магазину проведіть вищевказану операцію у зворотному порядку.

2.3 Приєднання магазину

Утримуйте гвинтівку за рукоятку однією рукою. Переведіть перемикач ведення вогню в положення "безпечно" ("S"). Уставте передню верхню частину магазину в гніздо ствольної коробки і потягніть нижню частину магазину назад вгору так, щоб зачіпка заскочила за фіксатор магазину, спрацювання фіксатора супроводжується характерним звуком.

2.4 Зарядження гвинтівки

Переведіть перемикач режиму вогню в положення ("A") "автоматична стрільба" або ("R") "напівавтоматична стрільба".

Утримуючи гвинтівку за рукоятку (після вставлення магазину), відведіть рукоятку зведення у крайнє заднє положення і відпустіть. Патрон із магазину дослався в патронник. Переведіть перемикач режиму вогню в положення ("S") "безпечно".

2.5 Ведення вогню та розрядження гвинтівки

2.5.1 Утримуючи гвинтівку правою рукою за рукоятку, спрямуйте ствол гвинтівки в напрямку стрільби, переконайтесь, що важіль перемикача режиму вогню знаходиться в положенні ("S") "безпечно".

Лівою рукою вставте споряджений патронами магазин в гніздо ствольної коробки.

2.5.2 Переведіть важіль перемикача режиму вогню в положення ("R") "напівавтоматична стрільба". Відтягніть рукоятку зведення в крайнє заднє положення і відпустіть. Гвинтівка заряджена і готова до стрільби (патрон в патроннику, ударно-спусковий механізм зведений).

9

(третієва підсвітка) для швидкого прицілювання в умовах з недостатнім рівнем освітлення. Цілик має дві цятки, а мушка - одну.

Відхилення прицільних пристроїв

Для того, щоб правильно врахувати відхилення, дійте відповідно до позначень:

Цілик	"R"	Обертання гвинта у напрямі стрілок перемістить середню точку влучення праворуч.
Мушка	"Up"	Обертання мушки у напрямі стрілок перемістить середню точку влучення вище.

Горизонтальне та вертикальне регулювання на відстані 100 м наведене в таблиці 2.1

Таблиця 2.1

Кількість кроків повороту маховика цілика або мушки	Переміщення точки влучення
1/4 оберта	40 мм
2/4 оберта	80 мм
3/4 оберта	120 мм
1 оберт	160 мм

Горизонтальне та вертикальне регулювання на відстані 25 м наведені в таблиці 2.2.

Прицільтесь і натисніть спусковий гачок. Після першого пострілу зведення ударно-спускового механізму, витягування та викидання стріляної гільзи назовні крізь вікно ствольної коробки і подача нового патрона із магазину в патронник виконується автоматично. Для продовження стрільби необхідно відпустити і натискувати спусковий гачок.

2.5.3 Для ведення стрільби чергами переведіть важіль перемикача режиму вогню в положення ("А") "автоматична стрільба" та натисніть спусковий гачок. Стрільба продовжується доки натиснутий спусковий гачок.

2.5.4 Після пострілу останнім патроном, рукоятка зведення залишається в крайньому задньому положенні.

2.5.5 Для вилучення порожнього магазину, переведіть важіль перемикача режиму вогню в положення ("S") "безпечно", утримуючи магазин вільною рукою, натисніть фіксатор магазину великим або вказівним пальцем та витягніть магазин, потягнувши його вперед та вниз.

Приєднайте споряджений патронами магазин. Натисніть на кнопку затворної затримки або відтягніть рукоятку зведення назад та відпустіть. Рукоятка зведення установлюється в переднє положення. Гвинтівка заряджена та готова до стрільби.

2.6 Прицільні пристрої

Передній приціл - прямокутна мушка з можливістю вертикального регулювання.

Задній приціл - діоптричний цілик з можливістю горизонтального регулювання.

На усіх прицільних пристроях нанесені точки

10

Таблиця 2.2

Кількість кроків пороту маховика цілика або мушки	Переміщення точки влучення
1/4 оберта	10 мм

3 ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

3.1 Загальні відомості

Цей розділ містить інформацію щодо розбирання/збирання, чищення та змащування гвинтівки. Стрілок не має права самостійно проводити будь-які інші операції відносно розбирання/збирання гвинтівки окрім тих, що вказані у цьому розділі.

Стрілок не повинен проводити самостійно вилучення або встановлення будь-яких запчастин. Якщо у цьому є потреба, гвинтівка повинна бути направлена до зброярної майстерні.

Технічне обслуговування гвинтівки виконуйте одразу після виконання стрільби. При великому настрілі за один день, технічне обслуговування проводьте після відстрілу 8 (восьми) магазинів. Коли гвинтівка не використовується, технічне обслуговування проводьте один раз на тиждень. Неповне розбирання повинно проводитись на чистій поверхні стола, а усі демонтовані деталі повинні бути встановлені на своє місце у порядку їх демонтажу.

Збирання завжди проводиться у зворотному до розбирання порядку, якщо не вказано інше.

Перед розбиранням від'єднайте магазин та переконайтесь, що патронник порожній. Переведіть важіль перемикача режиму вогню в положення ("S") "безпечно".

12

ПОПЕРЕДЖЕННЯ: Переконайтесь, що утримуєте магазин на достатній відстані від обличчя. Пружина подавача може вилетіти з магазину.

3.5 Чищення та змащування гвинтівки

Виконайте неповне розбирання гвинтівки.

Змастіть канал ствола та патронник йоржином, умочивши його в рідке рушничне мастило; протріть канал ствола насухо протиркою з туго намотаним на неї протирочним матеріалом. Повторіть змащування та протирання 8-10 разів до повного знищення нагару (перевіряти чищення візуально оглядом каналу ствола);

Після чищення змастіть канал ствола і патронник чистим рідким рушничним мастилом. Вичистіть нагар і змастіть рідким рушничним мастилом внутрішню поверхню кришки та газової трубки, поверхню затворної рами та ствольної коробки.

Недопустимо загущення мастила в каналі затвора, де рухається ударник, в гнізді викидача та на поверхні зворотної пружини.

3.6 Огляд гвинтівки в розібраному стані

На деталях гвинтівки не повинно бути дефектів, які негативно впливають на працездатність та міцність.

Під час обслуговування гвинтівки проводьте наступний огляд:

- візуальний огляд ствола. Упевніться, що

15

3.2 Неповне розбирання гвинтівки

3.2.1 Від'єднання кришки

Охопіть лівою рукою приклад і натисніть великим пальцем фіксатор кришки вперед. Іншою рукою потягніть кришку назад до гори. Зніміть кришку.

3.2.2 Від'єднання зворотної пружини

Утримуючи гвинтівку однією рукою, іншою рукою натисніть зворотну пружину вперед, після цього потягніть назад догори і витягніть із ствольної коробки.

3.2.3 Від'єднання затворної рами та затвора

Потягніть затворну раму назад та витягніть її із ствольної коробки. Утримуючи затворну раму, проверніть затвор проти часової стрілки та витягніть його із затворної рами.

3.2.4 Від'єднання газової трубки

Утримуючи задню частину газової трубки, потягніть газову трубку назад та витягніть її із ствольної коробки.

УВАГА! Від'єднання газової трубки завершує розбирання, яке може виконувати стрілок. Подальше розбирання гвинтівки може бути проведене зброярем в умовах зброярної майстерні.

3.3 Збирання гвинтівки

3.3.1 Приєднання газової трубки

Візьміть газову трубку в руку. Вставте направляючі трубки в пази ствольної коробки та посуньте газову трубку вперед. Переконайтесь, що газова трубка повністю стала на своє місце.

3.3.2 Приєднання затворної рами і затвора

Візьміть затворну раму в одну руку, а затвор у

13